

Myrenes dybde, undergrunn og høydenivå

En analyse av undersøkte myrarealer ved Det norske myrselskaps inventeringer 1934 – 1970

Av konsulent Osc. Hovde

Innledning

Med myr forstår vi i denne forbindelse udyrka landområder hvor mineralundergrunnen er dekket av organisk jordmateriale – torv – med minst 30 cm mektighet. Torv har, som kjent, et meget stort anvendelsesområde, nemlig som medium for planteproduksjon, som brensel, som torvstrø m.m. Ved vurdering av en myrs muligheter for utnyttelse, er det mange faktorer som kommer i betraktning, såvel topografiske som struktur- og næringsmessige, og ikke minst torvlagets dybde og undergrunnsforholdene. Dette gjelder generelt, men i særlig grad for myr i dyrkingsøyemed (Lie 77). Det er neppe for sterkt sagt at dybde- og undergrunnsforholdene er avgjørende for om et myrområde er dyrkbart eller ikke, i alle fall i økonomisk betydning. Disse to egenskaper (dybde og undergrunn) henger nøye sammen når det gjelder vurdering av dyrkingsverdet for myr (Lie 81). Jo mindre dybde desto strengere krav til undergrunnens kvalitet som voksemedium, og omvendt, jo dårligere undergrunn desto nødvendiggere med tilstrekkelig myrddybde.

Det er også en kjent sak at myrjord synker og minker sterkt ved drenering, dyrking og jordbruksdrift, særlig som åpen åker. Det er derfor nødvendig med en viss overdybde av en myr til jordbruksformål når undergrunnen er uskikket for plantekultur. Ganske omfattende målinger, såvel i Norge som i andre land, har vist at nivåsenkingen av myroverflaten kan variere fra 2 til ca. 10 cm pr. år i løpet av de første 10 år etter slike kulturinngrep (Sorteberg 73). Selv om denne

dybdereduksjon avtar med tiden, må en regne med at det aktuelle areal bør ha dybde nok for flere omgrøftinger uten nevneverdig stein- eller fjellsprenkning.

Når det gjelder myr til avtorvning (brenntorv, strøtorv, veksttorv m.v.), så må en være oppmerksom på at det er gjeldende lov for hvor meget av torvlaget som skal ligge igjen over de forskjellige typer av undergrunn.

Noen systematisk undersøkelse av dybde- og undergrunnsforholdene i våre myrer fantes ikke før i 1934, da *Det norske myrselskap* satte i gang den såkalte myrinventering. Ved denne undersøkelse blir såvel torvlagets dybde som undergrunnens beskaffenhet registrert ved boring etter bestemte retningslinjer (Løddesøl 41). Til utgangen av 1970 var ca. 29 mill. dekar eller 9,42% av rikets landareal undersøkt på denne måte (Hovde 71). Myrarealet innen de undersøkte områder utgjør ca. 1,6 mill. dekar, eller 5,41% av landarealet. Det er foretatt inventering i 14 av landets 20 fylker, vesentlig langs kysten fra og med Karmøya i sør til og med Andøya i nord, og dessuten betydelige deler av sentrale Østlandsområder, samt Idd og Aremark i Østfold og spredte områder ellers. På oversiktskartet (fig. 1) er de inventerte områder angitt med sort.

Av andre registreringer i landsmålestokk kan nevnes *Økonomisk kartverks markslagsundersøkelser*, hvor dybden innenfor bestemte intervaller er påført kartene ved tegn. Men målingene her er temmelig spredte, så noen nøyaktig middeldybde kan vanskelig beregnes. Dessuten vil en slik registrering på det økono-

miske kartverket være meget arbeidskrevende.

Den enkleste og nøyaktigste måten å komme fram til et brukbart resultat på, når det gjelder våre myrers dybde- og undergrunnsforhold, er derfor å legge myrinventeringen til grunn etter hvert som dette arbeide fortsettes.

I en tidligere artikkel vedkommende kystmyrene er dette materiale behandlet spesielt med hensyn til myrdybde og fjell-undergrunn (Hovde 76).

Denne artikkel omfatter hele den inventerte del av landet, og noe mer spesifisert når det gjelder dybder, men ellers

som tidligere når det gjelder undergrunn. Dessuten tar vi her med høyden over havet. Materialet behandles herredsvis, men av plasshensyn må det innskrenkes til fylkesvise tabeller. Herredsvis tabeller er imidlertid oppbevart i Jord- og myrselskapets arkiv. Resultatet av bearbeidelsen av materialet presenteres i 9 tabeller, nemlig 2 for myrdybder (areal og prosent), 2 for undergrunn (areal og prosent) 2 for udyrklar undergrunn (areal og prosent) og 2 for nivåhøyder (areal og prosent). En 9. tabell gjelder beregnet total torvmasse innen inventert myrareal.

Registrerte data

Myrdybder

Dybdeboringen blir utført med 5 eller 6 m kammerbor og dybden avlest og notert i m og dm. I følge internasjonal overenskomst skal torvlagets tykkelse – uten plantedekke – være minst 30 cm i ugrøftet tilstand for at et område kan kalles myr. Denne minstedybde har vi gått ut fra ved myrinventeringene. Det kunne være av interesse også å vite myrenes største dybde. Det har vi imidlertid ikke målinger av. Men da torvlagene i Norge, stort sett, må være dannet etter siste istid for ca. 10 000 år siden og da myr under gunstige forhold vokser med ca. 1 mm pr. år, kan vi gå ut fra at torvlagene sjelden er over 10 m. Men det forekommer ganske ofte at en ikke når bunn med 6 m langt bor. Da det, som nevnt, delvis blir brukt bare 5 m langt bor er alle myrområder med over 4 m dybde slått sammen til en gruppe. I tabellen 1a er myrarealet fordelt mellom dybdeintervallene: 0,3 til 1 m, 1 til 2 m, 2 til 4 m og over 4 m. Ved å gå ut fra at dybdene fordeler seg jevnt innen intervallene får en middeldybde på henholdsvis: 0,65 m, 1,5 m, 3 m og 5 m, dersom største dybde antas å være 7 m. I tabell 1b er arealet fordelt prosentisk.

Undergrunn

Myrdannelse kan skje på alle typer undergrunn, men fortrinnsvis der hvor undergrunnen er så tett at den hindrer overflatevatnet i å synke og at grunnvatnet demmes opp på grunn av manglende avløp. Videre vil stor årsnedbør medvirke til øket myrdannelse (Lie 81). I tabell 2a er myrarealet fordelt mellom 5 typer undergrunn, nemlig: leire, sand, grus, stein og fjell. Dette er en meget grov inndeling og i naturen finnes overganger og sammenblandinger av disse jordarter. Leire kan således være fra rein blåleire til grus- og steinholdig moreneleire. Under gruppen leire har vi også ført jordarten gytje. Sand innbefatter også silt (lokalnavn: mojord, kvabb, kopp, kleim og mjele). Grus kan være fin eller grov og med ulik steininnblanding. Aurhelle er temmelig vanlig i sand- og grusjord og kan være årsak til myrdannelse. Gruppen stein er jord hvor innholdet av stein og blokker er så stort at undergrunnen er uskikket for dyrking. Fjell er som regel ubrukbart som vekstmedium, men som kjent er det stor forskjell på fjell. Enkelte bergarter kan være så næringsrike og lettoppløselige at de gir grobunn for planter. Tabell 2 b

viser den prosentiske fordeling av arealer med ulik undergrunn.

Udyrkbare undergrunn

Når undergrunnen enten er så steinfull eller består av så fast fjell at den må betegnes udyrkbare, er det torvlagets mektighet som avgjør om arealet kan anses dyrkbart eller ikke. I tabell 3a er slikt areal fordelt mellom myrdybder under og over 2 m til stein og fjell. Tabell 3 b viser den prosentiske fordeling.

Høyde over havet

Tabell 4 gjelder myrenes høyde over havet. Registreringen av myrenes høyde må vel betegnes som den mest nøyaktige observasjon ved myrinventeringen, da høyden av hver enkelt myr er målt ved hjelp av høydebarometer, uavhengig av personlig skjønn, som ellers preger de fleste observasjoner. I tabellen er myrarealet fordelt mellom nivåhøydene 0 – 100 m, 100 – 200 m, 200 – 300 m, 300 – 500 m, 500 – 800 m og over 800 m over havet.

Fylkesvise kommentarer

Inventerte områder i Østfold

I Østfold er inventering utført i 2 hele kommuner, nemlig Idd og Aremark, som dekker 16,58 % av fylkets landareal. Det faste fjell består for det meste av granitt i Idd og gneis i Aremark, dvs. av tungt forvitrelige bergarter. De løse mineraljordlag består av marin leire og sand i lavere strøk og morene i høyere områder. Den marine grense ligger sydligst på ca. 170 m og nordligst på vel 200 m over nåværende havflate.

Myrarealet i de to kommuner utgjør i alt 22 097 dekar, hvorav 14 060 dekar i Idd og 8 037 dekar i Aremark. Myrdyb-

Torvmasser

På grunnlag av areal og middeldybder presenteres i tab. 5 en oppgave over beregnede torvmasser innen de enkelte dybdeintervaller og i alt. Dette er totale torvmasser som følgelig må reduseres betydelig for å få effektive masser for utnyttelse. Av denne tabellen kan en også beregne gjennomsnittsdybden for hele det inventerte område fylkesvis, distriktsvis og ialt.

Når de hermed oppgitte (inventerte) myrarealer ikke alltid stemmer helt med tidligere oppgaver, så kommer det av at en mindre del av det tidligere angitte areal mangler dybde- og/eller undergrunnsregistreringer. Disse arealer er derfor sjaltet ut i alle tabeller for å få full overensstemmelse. Behandlingen av inventeringsmaterialet på denne måte bygger på skjønnsmessige anslag av mange arealer og vil således også inneholde enkelte feil. Men tabellene bygger på målinger og undersøkelser i ca. 175 000 borpunkter. Enkeltfeilene vil derfor elimineres i summene og tabellene gir forhåpentlig et tilnærmet riktig bilde av de faktiske forhold.

Tabellene kommenteres først fylkesvis, så med hensyn til landsdelene og til slutt samlet.

den varierer mellom 0,3 og over 5 m. Av myrarealet har 1849 dekar (8,4 %) mindre dybde enn 1 m, 5020 dekar (22,7 %) mellom 1 og 2 m, 11 180 dekar (50,6 %) mellom 2 og 4 m og 4048 dekar (18,3 %) over 4 m dybde. Myrdybden er forholdsvis størst i Aremark med ca. 74 % over 2 m mot ca. 66 % i Idd. Undergrunnen fordeler seg med 7156 dekar (32,4 %) på leir, 8421 dekar (38,1 %) på sand, 2259 dekar (10,2 %) på grus, 735 dekar (3,3 %) på stein og 3526 dekar (16,0 %) på fjell. Det er forholdsvis mest sandundergrunn (47 %) i Idd og mest leirundergrunn (45 %) i Aremark. Prosentvis er det dob-

belt så meget fjellgrunn under myrene i Aremark som i Idd. Det er påtruffet forekomster av gytje i begge kommuner. Av myrareal på udyrklar undergrunn (tab. 3) har mer enn halvparten (59,9%) over 2 m torvlag. Og det er fjellgrunnen som dominerer med 82,8%. Det vesentligste av myrene i Idd og Aremark, nemlig 91,5% ligger i høyden 100 til 200 m over havet. Bare 0,7% ligger lavere og 7,8% ligger høyere. Den totale torvmasse, beregnet på grunnlag av middeldybder for de enkelte dybdeintervaller utgjør ca. 62,5 mill. m³ (råtorv). Gjennomsnittsybden er beregnet til ca. 2,8 m. Det er følgelig forholdsvis dype myrer i disse to Østfoldkommuner.

Inventerte områder i Akershus

Inventeringen omfatter her Eidsvoll Verks skoger innen kommunene Nannestad, Hurdal og Eidsvoll samt Stange almenning og bygd i Eidsvoll. Dette utgjør 5,53% av fylkets landareal. Grunnfjellet tilhører de yngre eruptiver eller porfyr-syenitter. Myrarealet utgjør 21 647 dekar, som fordeler seg med 4050 dekar (18,7%) på myrdybder mindre enn 1 m, 9634 dekar (44,5%) på dybden 1 – 2 m, 6324 dekar (29,2%) på dybden 2 – 4 m og 1639 dekar (7,6%) på dybder over 4 m.

Som undergrunnsmateriale dominerer her grus med hele 13 944 dekar (64,4%). Dernest kommer sandundergrunn med 3218 dekar (14,9%), steingrunn med 3123 dekar (14,3%), fjellgrunn med 1166 dekar (5,4%) og leire med bare 196 dekar (0,9%). Av areal med udyrklar undergrunn er det her steingrunn som dominerer med 72,8%. Over halvparten av dette arealet (57,8%) har mindre enn 2 m torvlag.

Når det gjelder høyden så ligger hele 53,6% av myrarealet i 500 – 800 m høyde over havet og 40,5% i 300 – 500 m høyde. Bare 5,9% ligger følgelig lavere enn 300 m. Den totale torvmasse er her

beregnet til 44,2 mill. m³ (råtorv). Gjennomsnittsybden av de inventerte myrer i Akershus utgjør ca. 2,0 m.

Inventerte områder i Hedmark

Myrinventeringen i Hedmark omfatter kommunene Elverum, Løten, Vang, Furnes, Stange og Romedal samt Nes og Veldre almenninger i Ringsaker og Arthur Mathiesens skoger i Åmot og Stor-elvdal herreder. Området dekker et landareal på over 3 mill. dekar og utgjør 11,98% av fylkets landareal. Fjellgrunnen i den inventerte del av fylket består for det meste av kalkrike silurbergarter mellom Mjøsa og Glomma og hardere grunnfjellbergarter (gneis og granitt) på østsiden av Glomma.

De løse mineraljordlag er for det meste morene- og sandjorder og bare en mindre del lengst sør (vesentlig i Romedal) ligger under den marine grense på ca. 220 m og inneholder halvleire.

Det undersøkte myrareal utgjør 341 428 dekar og har et betydelig areal med dybder over 5 m. Av myrarealet har 37 808 dekar (11,1%) mindre dybde enn 1 m, 123 758 dekar (36,3%) dybder mellom 1 og 2 m, 154 473 dekar (45,2%) dybder på 2 til 4 m og 25 389 dekar (7,4%) over 4 m dybde. Mer enn halve arealet (52,6%) har følgelig myrdybder på mer enn 2 m. Dypest er myrene i Elverum kommune hvor 64,8% av arealet er over 2 m og grunnet i Vang med 57,6% under 2 m. Når det gjelder undergrunnen så er det grus som dominerer med 162 350 dekar (47,6%).

Men her er også meget sandgrunn, nemlig 148 882 dekar (43,6%). Disse to jordartene utgjør følgelig over 90% av undergrunnen. Grusen er mest steinfull morenegrus og sandjordene er oftest fin-kornet (kopp og kleim). Leirjorda utgjør bare 3% av undergrunnen og det meste finnes i Romedal. Ellers er påvist gytje under flere myrer. Når det gjelder udyrklar undergrunn, så er det stein- og blokk-

rike morener som dominerer med hele 93,9% av slikt areal. Og av dette har 65,5% mindre dybde enn 2 m.

Som nevnt ligger det vesentligste av arealet over den marine grense og bare 0,7% ligger lavere enn 200 m o.h. I 200 til 300 m ligger 6,6% og hele 93,7% ligger følgelig høyere enn 300 m. Av dette ligger 26,1% i 300 – 500 m høyde, 61,9% i 500 – 800 m og 4,7% høyere enn 800 m. Forholdsvis høyest ligger myrene i Vang med hele 99% i over 500 m høyde og 8% høyere enn 800 m. I Furnes ligger ca. 90% høyere enn 500 m og 15% høyere enn 800 m. Innen det inventerte myrareal i Hedmark er den totale torvmasse beregnet til 800,576 mill. m³ (råtorv) og gjennomsnittsdybden av myrene til 2,3 m.

Inventerte områder i Oppland

I Oppland er myrinventering foretatt i Gran, Brandbu og Tingelstad almeninger og Eidsvolds Værks skoger i Gran, Brandbu og Østre Toten samt Landåsen skog i Fluberg og Vassbulia skog i Sør-Fron. Inventert areal utgjør 404 500 dekar som tilsvarer 1,67% av fylkets landareal. Fjellgrunnen i denne sydligste del av fylket består mest av grunnfjellsbergartene gneis og granitt. De løse jordlag har også karakter av disse bergarter og danner mest steinrike morener.

Myrarealet utgjør 44 759 dekar, hvorav 5525 dekar (12,3%) er grunnere enn 1 m, 14 276 dekar (31,9%) er 1 – 2 m dyp myr, 20 094 dekar (44,9%) er 2 – 4 m dyp og 4864 dekar (10,9%) er dypere enn 4 m. Undergrunnen består mest av grus med 26 983 dekar (60,3%) og sand med 11 275 dekar (25,2%). Stein og fjellgrunn utgjør henholdsvis 5,8 og 4,5% og leir 4,2%. Av myrareal med udyrkbare undergrunn (4631 dekar) har 59,8% mindre enn 2 m torvlag. Også her ligger det vesentligste av myrarealet (97,8%) i over 300 m høyde og hele 71,0% i mer enn 500 m høyde. Beregnet total torvmasse

utgjør 109,607 mill m³ (råtorv). Og middeldybden for alle undersøkte myrer ved inventeringen i Oppland utgjør ca. 2,4 m.

Inventerte områder i Buskerud

I dette fylket er 2 mindre områder undersøkt, nemlig Sætre Bruks skoger i Hurum og Langlivassdragets øvre nedslagsfelt på Krokskogen i Norderhov. Dette utgjør bare 0,19% av fylkets landareal. Fjellgrunnen tilhører granitt- og syenittbergartene og de løse mineraljordlag består vesentlig av sand- og leirjordarter i Hurum og morenegrus på Krokskogen. Av myrarealet på 2351 dekar har 21,6% mindre dybde enn 1 m, 45,9% har dybder på 1 – 2 m, 24,8% 2 – 4 m og 7,7% over 4 m dybde. Undergrunnen består av 8,6% leire, 13,0% sand, 37,1% grus, 8,5% stein og 32,8% fjell. Udyrkbare undergrunn har noenlunde like andeler med myrslag mindre og større enn 2 m. Myrarealet i den undersøkte del av Hurum (966 dekar = 47,6%) ligger i 100 til 300 m o.h. og følgelig for det meste under den marine grense, mens resten (Krokskogen) ligger i 500 til 800 m. Den undersøkte del av Buskerud inneholder bare 4,604 mill. m³(råtorv) og middeldybden er 2,0 m.

Inventerte områder i Rogaland

I Rogaland er foretatt inventering i 8 tidligere kommuner langs kysten fra sørspissen av Karmøya til Hordaland grense. De fleste av disse kommuner er nå slått sammen til Karmøy storkommune. Landarealet av dette området utgjør 387 450 dekar, men bare 4,44% av fylkets landareal. Myrarealet er heller ikke mer enn 5480 dekar eller 1,41% av landarealet. Fjellgrunnen på Karmøya og nærmeste områder består av fyllitt eller omvandlet leirskifer og tildels (ved Haugesund) av bløtere skifre. Mineraljordlagene er dels steddannet forvittringsjord, men mest steinholdig havleire og flyvesand eller morener og utvasket strandgrus. Her er

tydelige terrasser og strandvoller ofte med gamle myrslag under flyvesand.

Av myrarealet har 1152 dekar (21,0%) mindre enn 1 m dybde, 2072 dekar (37,8%) 1–2 m dybde, 1786 dekar (32,6%) 2–4 m dybde og 470 dekar mer enn 4 m dybde. En betydelig del av dette siste areal hadde over 5 m dybde. Undergrunnen fordeler seg med 44,0% på grus, 22,6% på stein, 15,2% på fjell, 11,3% på leir og 9,6% på sand. Det er forholdsvis mest fjellgrunn i Skåre med 38,9% (bortsett fra Utsira) og mest leir i Avaldsnes med 14,9% av myrarealet. Av myrer med udyrklar undergrunn er 74,2% dekket med et mindre enn 2 m tykt torvlag og 40,1% har fjellgrunn, det øvrige steingrunn. Storparten av disse kystmyrene, nemlig hele 97,9% ligger lavere enn 100 m o.h. og resten i 100 til 200 m. Torvmassen er beregnet til 11,565 mill. m³ (råtorv). Det gir en middeldybde på 2,1 m.

Inventerte områder i Hordaland

Her er alle typiske kystkommuner i fylket, tidligere ialt 19, undersøkt ved myr-inventering. Undersøkt landareal utgjør over 1,5 mill. dekar eller 9,99% av fylkets landareal. Det meste av dette ligger på øyer hvorav Radøya, Sotra, Stord og Bømlo er de største. Fjellgrunnen er meget vekslende, men hører på øyene for det meste inn under fyllittformasjonen med glinsende skifre og glimmerskifre. Denne bergarten har ofte kalkførende lag (Moster kalkverk). De løse jordlag (mineralske) består mest av grusjord som strandavleiringer og terrasser, ofte sterkt utvasket. Ellers finnes litt steddannet forvitringjord, sand og havleire. Den marine grense ligger i ca. 30 til 60 m h. o. h., i det den stiger fra sør mot nord og fra ytterst ute og innover.

Myrarealet innen den inventerte del av Hordaland utgjør 30 230 dekar. Herav har 3751 dekar (12,4%) mindre dybde enn 1 m, 8889 dekar (29,4%) 1–2 m

dybde, 14 515 dekar (48,0%) 2–4 m dybde og 3075 dekar (10,2%) mer enn 4 m dybde. Også her har betydelige arealer over 5 m dybde. Det gjelder særlig Austrheim, Lindås og Hordabø. Prosentisk størst myradybde har Laksevåg med 47,9% av arealet over 4 m. Undergrunnsforholdene på øyene i Hordaland er dårlige, i det hele 40,1% av myrarealet har fjellundergrunn og 39,0% ofte sterkt utvasket steinrik grus. Sand- og leirundergrunn finnes under henholdsvis 12,0 og 5,5% av myrarealet. Av udyrklar undergrunn (13 170 dekar) er vel halvparten dekket av et mindre enn 2 m tykt torvlag. Den totale torvmasse er beregnet til 74,692 mill. m³ (råtorv). Gjennomsnittsdybden er ca. 2,5 m.

Inventerte områder i Sogn og Fjordane

Også her er det vesentlig i kyststripen at inventering er utført, men vi har også gått et stykke innover i landet idet Davik kommune i Nordfjord er tatt med. I alt 10 tidligere herreder med et landareal på vel 2,5 mill. dekar (14,38%) av fylkets landareal er undersøkt. Fjellgrunnen består også her for en vesentlig del av fyllitt, men devonisk sandstein og konglomerat er framtreddende i Solund utenfor Sognefjorden, i Bulandet og i Hornelen syd for Måløy. Grunnfjellet (gneis og granitt) dominerer på Stadlandet. Av løse mineraljordlag er det mest grus- og sandavleiringer. Den marine grense ligger på 20 til 60 m o.h.

Myrarealet utgjør 34 960 dekar, dvs. bare 1,37% av landarealet. Myradybden er forholdsvis liten i dette området med 11 025 dekar (31,5%) grunnere enn 1 m og 13 735 dekar (39,3%) mellom 1 og 2 m. Hele 70,8% av arealet har følgelig mindre dybde enn 2 m. Bare 3,7% av arealet har mer enn 4 m dybde. Undergrunnen er også her skral med 65,7% på steinet grus og 17,5% på fjell. Ca. 11,5% har sandgrunn og bare 2,7% leirbotn. Av myrareal med udyrklar undergrunn har

68,4% mindre enn 2 m torvlag og fjellgrunnen utgjør 87,2% av den udyrkbare undergrunn. Av myrarealet ligger 37,5% lavere enn 100 m o. h. og 26,2% høyere enn 300 m. De øvrige 36,3% har mellomliggende høyder. Total torvmasse utgjør ca. 60,958 mill. m³ (råtorv) og gjennomsnittsdybden er bare 1,7 m.

Inventerte områder i Møre og Romsdal

Her er inventert nesten 3,5 mill. dekar, som utgjør 23,75% av fylkets landareal. Inventeringen omfatter de fleste typiske kystkommuner i fylket, men også noen fjordkommuner, særlig i Romsdal. I alt er 33 tidligere hele kommuner undersøkt. Dette tallet er imidlertid nå sterkt redusert på grunn av sammenslåing. Fjellgrunnen består overveiende av grunnfjell (gneis og granitt). Flere steder finnes betydelige kalksteinsårer, således i Eide på Nordmøre og i Fræna i Romsdal samt ved Larsnes på Sunnmøre. Videre forekommer dioritt (på Smøla) og olivinstein (i Vanylven), samt konglomerat (på Edøy). De løse jordlag (utenom myrene) består mest av morener, marine avleiringer, terrasser og strandvoller. Den marine grense stiger fra skjergarden til de ytre fjordbygder fra ca. 25 til ca. 60 m o. h.

Det undersøkte myrareal utgjør ca. 285 000 dekar (8,19%) av landarealet. Myrdybden fordeler seg med 87 155 dekar (20,6%) på dybder mindre enn 1 m, 106 425 dekar (37,3%) på dybder fra 1 til 2 m, 79 490 dekar (27,9%) på dybder fra 2 til 4 m og 11 935 dekar (4,2%) på dybder over 4 m. Flere steder er her notert dybder på over 6 m, på Smøla opp til 7,5 m. Forholdvis dypest er myrene på Smøla med 11% av arealet med dybder over 4 m og i Bolsøy og i Øre med henholdsvis 2,5 og 2,3%. Undergrunnen består mest av grus med 124 885 dekar (43,8%), men hele 72 745 dekar (25,5%) ligger direkte på fjellgrunn. Sandgrunn har 59 855 dekar (21,0%), steingrunn 23 295 dekar (8,2%) og leirgrunn 4225

dekar (1,5%). Av areal med udyrkbare undergrunn som i alt utgjør 96 040 dekar eller 33,7% av myrarealet har 57,9% mindre dybde enn 2 m og følgelig har bare 40 430 dekar av dette areal dybder over 2 m. Det meste av myrarealet (77,3%) ligger her lavere enn 100 m og bare 4,4% høyere enn 300 m o. h. Ca. 7,5 og 10,8% ligger i henholdsvis 100 – 200 og 200 – 300 m høyde. Den totale torvmasse i inventert område er her beregnet til 514,434 mill. m³ (råtorv) og gjennomsnittsdybden av myrene følgelig ca. 1,8 m.

Inventerte områder i Sør-Trøndelag

Her omfatter inventeringen øyene Hitra og Frøya samt sørenden av Fosenhalvøya og Osen på grensen til Nord-Trøndelag, i alt 10 tidligere kommuner med et landareal på ca. 2,3 mill. dekar og 12,78% av fylkets landareal. Fjellgrunnen består her mest av grunnfjell (gneis og granitt), men også av en del omvandlede kambro-siluriske bergarter. Disse inneholder ofte lag av kalkstein eller marmor, eksempelvis ved Dolmsundet på Hitra, ved Bustad i Rissa og ved Kammen i Bjugn. De løse jordlag består for det meste av marine avleiringer som havleire, ofte med sand- og gruslag over, da meget av området har ligget betydelig under havets overflate under og like etter istiden. Den marine grense ligger på Hitra i ca. 75 m h. o. h. og på Ørlandet i ca. 125 m.

Inventert myrareal i dette fylke utgjør 96 182 dekar, som er 4,17% av landarealet. Av myrarealet har 24 199 dekar (25,2%) mindre enn 1 m myrdybde, 34 205 dekar (35,6%) har mellom 1 og 2 m dybde, 33 606 dekar (34,8%) fra 2 til 4 m dybde og 4 172 dekar (4,3%) mer enn 4 m dybde. Som undergrunn dominerer her grus med 32,6% og sand med 26,4%. Men det er som regel ikke langt ned til leiren som er notert for 10,6% av arealet. Også her ligger hele 23 670 dekar (24,6%) direkte på fjell. Det meste av

dette areal finner en på Hitra og Frøya. Av myrareal med udyrkbare undergrunn (stein og fjell) med 29 305 dekar har bare 18,9 % et mer enn 2 m tykt torvlag. Det meste av myrene innen området (68,5 %) ligger lavere enn 100 m o. h. Bare 4,1 % ligger høyere enn 300 m. Det øvrige areal er omtrent likt fordelt mellom høydeintervallene 100 – 200 og 200 – 300 m. Beregnet torvmasse utgjør her 188,716 mill. m³ (råtorv) og gjennomsnittsdybden er ca. 2 m.

Inventerte områder i Nord-Trøndelag

Av dette fylke er bare 5 kommuner, nemlig Leka, Vikna, Nærøy, Flatanger og Namdalseid inventert. Av disse er de 4 førstnevnte typiske kystkommuner (ytre strøk) mens Namdalseid må betegnes som midtre strøk. Inventert landareal utgjør ca. 1,6 mill. dekar som tilsvarer 7,58 % av fylkets landareal. Fjellgrunnen består også her vesentlig av harde grunnfjellsbergarter (gneis og granitt) som forvitrer langsomt og gir et karrig jordsmonn. De løse jordlag, særlig i kystherredene, bærer også preg av det ved at grus og stein dominerer, mens Namdalseid har mere av sand og leiravsetninger.

Myrarealet i den undersøkte del av Nord-Trøndelag utgjør 78 946 dekar eller 4,95 % av landarealet. Av myrarealet var 13 188 dekar (16,7 %) grunnere enn 1 m, 29 183 dekar (37,0 %) hadde myr dybder på 1 til 2 m, 33 928 dekar (42,0 %) 2 til 4 m og 2647 dekar (3,3 %) over 4 m. Av dette sistnevnte areal lå 2612 dekar (98,7 %) i Namdalseid. Av undergrunnsmateriale er det også her grus som dominerer med 47,9 %, mens sandundergrunn utgjør 23,1 %. Direkte på fjellgrunn ligger 8745 dekar (11,1 %), på steingrunn 7677 dekar (9,7 %) og 6450 dekar (8,2 %), vesentlig i Namdalseid har leirundergrunn. Myrareal på udyrkbare undergrunn er omtrent likt fordelt mellom fjell- og steingrunn og hele 90,1 % er dekket av mindre enn 2 m torvjord. Omtrent tredje-

parten av myrarealet ligger her i 2 til 3 hundre meters høyde og 6,4 % i 300 – 500 m. Men 45,1 % ligger lavere enn 100 m og 15,7 % i 100 – 200 m. Den beregnede torvmasse innen inventeringsarealet utgjør 167,365 mill. m³ (råtorv) og middeldybden er 2,1 m.

Inventerte områder i Nordland

Nordland er det fylke hvor myrinventeringen startet opp (Andøya i 1934). Det er også fylket med størst inventert areal, nemlig ca. 11,6 mill. dekar som utgjør 31,95 % av fylkets landareal og over 40 % av alt inventert landareal. Det er først og fremst kystherreder, men også et par fjordkommuner (Steigen, Leiranger og Nordfold) og innlandskommunen Rana som er undersøkt. Inventeringen omfatter i alt 34 hele tidligere herreder og deler av 2 (Nesna og Leirfjord). De fleste av kommunene ligger på øyer, hvorav Hinnøya, Langøya og Andøya samt øyene i Lofoten er de største. Fjellgrunnen består mest av omvandlede kambro-siluriske lag, yngre granitter og syenitter og grunnfjellsgneis. Særlig på Helgelandskysten, men også i Vesterålen (Sortland) finnes lett løselige skiferbergarter som gir et næringsrikt forvitningsprodukt. Det finnes flere betydelige kalksteins- og marmor- drag, således i Brønnøy og i Glomfjord. Hele strandflaten i Nordland er gammel havbotn da den marine grense selv ute ved kysten (Træna) ligger 60 – 70 m over nåværende havvannstand. De løse mineraljordlag består derfor vesentlig av stranddannelser, ofte med skjellsand.

Myrarealet innen den inventerte del av Nordland fylke utgjør 496 988 dekar og følgelig nesten 1/3 av alt inventert myrareal, men bare 4,53 % av fylkets undersøkte landareal. Av myrarealet har 125 021 dekar (25,1 %) dybder fra 0,3 til 1 m, 224 582 dekar (45,2 %) dybder på 1 til 2 m, 140 100 dekar (28,2 %) dybder på 2 til 4 m og bare 7285 dekar (1,5 %) har dybder på over 4 m. Forholdsvis dypest

er myrene i Dverberg på Andøya, hvor 3290 dekar (2,8%) hadde mer enn 4 m dybde. Grunnest er myrene på Helgeland hvor 93,4% av arealet har mindre enn 2 m torvlag. Det er grusundergrunn som dominerer også i Nordland med 49,5% av arealet. Sandgrunn er notert for 41,8% og leir for bare 3,7%. Av areal med udyrkbare undergrunn er utskilt 23 975 dekar (4,8% av myrarealet), hvor 53,7% har stein og 46,3% fjell som undergrunn. Hele 83,2% av dette areal har mindre torvlag enn 2 m. Det vesentligste av det undersøkte myrareal ligger på strandflaten da hele 94,8% av arealet ligger lavere enn 100 m o. h. og bare 2% ligger høyere enn 300 m. Beregnet total torvmasse i den undersøkte del av Nordland fylke utgjør 877,079 mill. m³. Den gjennomsnittlige myrddybde er ca. 1,8 m.

Inventerte områder i Troms

I Troms er det bare 3 hele kommuner (Kvæfjord, Trondenes og Sandtorv) og litt av en fjerde (Bjarkøy) som er undersøkt ved inventering. Nesten hele arealet på ca. 1 mill. dekar eller 4,15% av fylkets landareal ligger på Hinnøya.

Myrarealet utgjør 25 930 dekar og bare 2,35% av undersøkt landareal. Fjellgrunnen består mest av granitt og de løse jordlag overveiende av leirrik morenejord og stranddannelser. Myrddybden her er

liten da bare 0,5% av myrarealet har over 2 m dybde. Alt areal med udyrkbare undergrunn (7% av myrarealet) har mindre enn 2 m torvlag. Ellers består undergrunnen mest av grus (50,2%), sand (34,9%) og leire (7,9%). Også her ligger myrene lavt med 60,8% i nivå 0–100 m, 28,1% i 100–200 m og 11,1% i 200–300 m. Råtorvmassen utgjør 27,839 mill. m³ og gjennomsnittsdybden er bare 1,1 m.

Inventerte områder i Finnmark

I Finnmark er bare en del av Pasvikdalen i Sør-Varanger undersøkt. Området utgjør 113 700 dekar (0,24%) av landarealet i fylket. Myrarealet dekker 42 420 dekar, hvorav 19,2% har mindre enn 1 m dybde, 46,2% har fra 1–2 m dybde, 31,8% fra 2–4 m dybde og 2,8% har over 4 m dybde. Undergrunnen fordeler seg med 30,2% på leir, 23,5% på sand 42,0% på grus, 4,2% på stein og 0,1% på fjell. Av myrarealet med udyrkbare undergrunn, som for det alt vesentlige (98,9%) består av areal med steingrunn har alt mindre enn 2 m torvlag. Praktisk talt hele myrarealet ligger lavere enn 100 m o. h. og storparten i 30–60 m høyde. Beregnet råtorvmasse utgjør her 81,004 mill. m³ og gjennomsnittsdybden er 1,9 m.

Landsoversikt for myrinventeringene

Av den tabellariske oversikt landsdelene imellom, går det fram at inventert myrareal er størst i Nord-Norge med ca. 37% av inventert areal i alt. Østlandet representerer ca. 28%, Vestlandet ca. 23% og Trøndelag ca. 12%. Forholdsvis dypest er myrene på Østlandet med ca. 53% av arealet over 2 m og vel 8% over 4 m. Grunnest er myrene i Nord-Norge med ca. 71% som er grunnere enn 2 m. Ellers dekker dybdeintervallet 1–2 m temmelig

lik andel av arealet for Østlandet, Vestlandet og Trøndelag.

Vestlandet har mest fjellundergrunn med ca. 26% og Østlandet har minst med ca. 2%. Trøndelag har mest leire og Nord-Norge og Vestlandet mest sandgrunn, men ellers er prosentdelen av grus temmelig lik i alle landsdeler med fra 39,5% i Trøndelag til 48,0% i Nord-Norge. Størst andel av grunne myrer med udyrkbare undergrunn har Nord-Norge

med ca. 85 % og Trøndelag med ca. 84 %. På Østlandet og Vestlandet er ca. 40 % av myrene med stein- og fjellundergrunn dekket av mer enn 2 m torvjord.

Høyest over havet ligger naturlig nok myrene på Østlandet med ca. 63 % høyere enn 500 m og over 88 % høyere enn 300 m. Relativt lavest ligger myrene i Nord-Norge med 93,6 % i høydenivået 0 – 100 m o. h. og på Vestlandet med 75,5 % av arealet i denne høyde.

Av torvmassen har Østlandet største andelen med 33,8 %. Gjennomsnittsdybden av myrene her utgjør 2,36 m. Nord-Norge har nest størst andel med 32,6 %, men her er gjennomsnittsdybden bare 1,74 m. Gjennomsnittsdybden på Vestlandet er 1,86 m og i Trøndelag 2,03 m.

Alt inventert areal sett under ett viser at arealet av myr under 2 m utgjør 61,5 % og areal over 2 m 38,5 %. Omtrønt 4,5 % var over 4 m. Nesten halvparten av myrarealet har grusundergrunn og vel tredjeparten har sandundergrunn. Myrareal med leirundergrunn utgjør bare 5 %. Areal med stein- og fjellundergrunn utgjør nesten 15 %, hvorav nesten dobbelt så meget fjellgrunn som steingrunn. Av dette arealet med udyrkbar undergrunn hadde ca. 2/3 mindre enn 2 m torvlag og må ansees uskikket til dyrking, mens det øvrige areal var dekket med over 2 m med torv, og trolig kan forsvarer dyrket dersom forholdene ellers ligger til rette for det.

Høyden av alle myrer under ett viser at nesten 60 % ligger lavere enn 100 m o. h. og bare ca. 1 % høyere enn 800 m. Resten av arealet fordeler seg på de mellomliggende høyder med stigende andel fra 100 til 800 m.

Den totale torvmasse innen den inventerte del av landet er beregnet til 3 025,160 mill. m³ (råtorv). For å få denne masse ned på det kvantum som sannsynlig ville kunne fjernes og nyttes uten skade for eventuell annen bruk av arealet må først alt areal med mindre enn

2 m torvlag til stein eller fjell trekkes i fra. Dette areal utgjør ifølge tab. 3a 151 072 dekar og torvmassen ca. 173,733 mill. m³ når en regner middeldybden til 1,15 m ($\frac{1}{2}(0,3 + 2,0)$). Videre må myrarealet med mer enn 2 m torv ha minst 2 m igjen så her kan bare tas 1 m dersom middeldybden er 3 m. Her må følgelig ligge igjen 74 411 dekar a 1 m = 74,411 mill. m³. Tilsammen utgjør dette 248,144 mill. m³. Av den resterende masse bør det gjennomsnittlig ligge igjen 0,7 m (Lie 82), som utgjør 912,058 mill. m³ ($1\,528\,423 \div (151\,072 + 74\,411) \cdot 0,7$). Nyttbar torvmasse innen inventerte områder blir følgelig $3\,025,160 \div (248,144 + 912,058) = 1\,864,958$ mill. m³.

Ved å gå ut ifra at den undersøkte del av landet er representativ også for det øvrige landareal vil hele landets disponible torvmasse utgjøre ca. 19 395 mill. m³ råtorv.

Som det går fram av denne og tidligere artikler i forbindelse med myrselskapets myrinventeringer så er det høyst ulike andeler av fylker og landsdeler som har vært gjenstand for myrinventering. Tabellenes oppgaver er derfor ikke representative for de fylker eller landsdeler som de representerer annet enn for inventerte områder.

Benyttet litteratur

1. Bjørlykke, K. O.: Utsyn over Norges jord og jordsmonn. Norges geologiske undersøkelse nr. 156. Aschehoug & Co., Oslo 1940.
2. Hovde, Oscar: Det norske myrselskaps myrinventeringer 1934 – 1970. Medd. fra D. n. m. 1971. Kystmyrenes undergrunnsforhold. Medd. fra D. n. m. 1976.
3. Lie, Ole: Dyrking av myrjord. Medd. fra D. n. m. 1977. Vestlandsmyrene til oppdyrkingsformål. Jord og myr. 1981. Myr og myrutnyttelse i Norge.

Jord og myr. 1982. Norges torvressurser. Jord og myr. 1982.

5. Sorteberg, Asbjørn: Synkingsproblemer på dyrket myrjord. Medd. fra D. n. m. 1973.

4. Løddesøl, Aasulv: Det norske myrskaps myrinventeringer. Medd. fra D. n. m. 1941. Myrene i næringslivets

5. Sorteberg, Asbjørn: Synkingsproblemer på dyrket myrjord. Medd. fra D. n. m. 1973.

Hovedtabeller

Tabell 1. a. Fordeling av areal etter myrddybde.

Fylke/landsdel	Inventert myrareal i dekar				
	I alt	Med myrddybde			
		< 1 m	1 – 2 m	2 – 4 m	> 4 m
Østfold	22 097	1 849	5 020	11 180	4 048
Akershus	21 647	4 050	9 634	6 324	1 639
Hedmark	341 428	37 808	123 758	154 473	25 389
Oppland	44 759	5 525	14 276	20 094	4 864
Buskerud	2 351	507	1 080	583	181
Rogaland	5 480	1 152	2 072	1 786	470
Hordaland	30 230	3 751	8 889	14 515	3 075
Sogn og Fjordane	34 960	11 025	13 735	8 905	1 295
Møre og Romsdal	285 005	87 155	106 425	79 490	11 935
Sør-Trøndelag	96 182	24 199	34 205	33 606	4 172
Nord-Trøndelag	78 946	13 188	29 183	33 928	2 647
Nordland	496 988	125 021	224 582	140 100	7 285
Troms	25 930	15 260	9 560	970	140
Finnmark	42 420	8 160	19 600	13 500	1 160
Østlandet	432 282	49 739	153 768	192 654	36 121
Vestlandet	355 675	103 083	131 121	104 696	16 775
Trøndelag	175 128	37 387	63 388	67 534	6 819
Nord-Norge	565 338	148 441	253 742	154 570	8 585
I alt	1 528 423	338 650	602 019	519 454	68 300

Tabell 1 b. Prosentisk fordeling av areal etter myrdybde.

Fylke/landsdel	I alt	Inventert myrareal i prosent			
		Med myrdybde			
		< 1 m	1 – 2 m	2 – 4 m	> 4 m
Østfold	100	8,4	22,7	50,6	18,3
Akershus	100	18,7	44,5	29,2	7,6
Hedmark	100	11,1	36,3	45,2	7,4
Oppland	100	12,3	31,9	44,9	10,9
Buskerud	100	21,6	45,9	24,8	7,7
Rogaland	100	21,0	37,8	32,6	8,6
Hordaland	100	12,4	29,4	48,0	10,2
Sogn og Fjordane	100	31,5	39,3	25,5	3,7
Møre og Romsdal	100	20,6	37,3	27,9	4,2
Sør-Trøndelag	100	25,2	35,6	34,8	4,3
Nord-Trøndelag	100	16,7	37,0	42,0	3,3
Nordland	100	25,1	45,2	28,2	1,5
Troms	100	61,2	38,3	0,4	0,1
Finnmark	100	19,2	46,2	31,8	2,8
Østlandet	100	11,5	35,5	44,6	8,4
Vestlandet	100	29,0	36,9	29,4	4,7
Trøndelag	100	21,3	36,2	38,6	3,9
Nord-Norge	100	26,3	44,9	27,3	1,5
I alt	100	22,15	39,39	33,99	4,47

Tabell 2 a. Fordeling av areal etter undergrunn.

Inventert myrareal i dekar

Fylke/landsdel	Med undergrunn					
	I alt	Leir	Sand	Grus	Stein	Fjell
Østfold	22 097	7 156	8 421	2 259	735	3 526
Akershus	21 647	196	3 218	13 944	3 123	1 166
Hedmark	341 428	10 343	148 882	162 350	18 593	1 260
Oppland	44 759	1 870	11 275	26 983	2 591	2 040
Buskerud	2 351	174	364	975	172	666
Rogaland	5 480	620	380	2 410	1 240	830
Hordaland	30 230	1 650	3 627	11 783	1 037	12 133
Sogn og Fjordane	34 960	955	4 025	22 965	895	6 120
Møre og Romsdal	285 005	4 225	59 855	124 885	23 295	72 745
Sør-Trøndelag	96 182	10 180	25 350	31 347	5 635	23 670
Nord-Trøndelag	78 946	6 450	18 241	37 833	7 677	8 745
Nordland	496 988	18 873	213 483	240 658	12 870	11 105
Troms	25 930	2 040	9 040	13 040	860	950
Finnmark	42 420	12 796	9 959	17 861	1 784	20
Østlandet	432 282	19 739	172 160	206 511	25 214	8 658
Vestlandet	355 675	7 450	67 887	162 043	26 467	91 828
Trøndelag	175 128	16 630	43 591	69 180	13 312	32 415
Nord-Norge	565 338	33 709	232 481	271 559	15 514	12 075
I alt	1 528 423	77 528	516 119	709 293	80 507	144 976

Tabell 2 b. Prosentisk fordeling av areal etter undergrunn.

Inventert myrareal i prosent

Fylke/landsdel	Med undergrunn					
	I alt	Leir	Sand	Grus	Stein	Fjell
Østfold	100	32,4	38,1	10,2	3,3	16,0
Akershus	100	0,9	14,9	64,4	14,3	5,4
Hedmark	100	3,0	43,6	47,6	5,4	0,4
Oppland	100	4,2	25,2	60,3	5,8	4,5
Buskerud	100	8,6	13,0	37,1	8,5	32,8
Rogaland	100	11,3	9,6	44,0	22,6	15,2
Hordaland	100	5,5	12,0	39,0	3,4	40,1
Sogn og Fjordane	100	2,7	11,5	65,7	2,6	17,5
Møre og Romsdal	100	1,5	21,0	43,8	8,2	25,5
Sør-Trøndelag	100	10,6	26,4	32,6	5,8	24,6
Nord-Trøndelag	100	8,2	23,1	47,9	9,7	11,1
Nordland	100	3,7	41,8	49,5	2,7	2,3
Troms	100	7,9	34,9	50,2	3,3	3,7
Finnmark	100	30,2	23,5	42,0	4,2	0,1
Østlandet	100	4,6	39,8	47,8	5,8	2,0
Vestlandet	100	2,1	19,1	45,6	7,4	25,8
Trøndelag	100	9,5	24,9	39,5	7,6	18,5
Nord-Norge	100	6,1	41,1	48,0	2,7	2,1
I alt	100	5,07	33,77	46,41	5,27	9,48

Tabell 3 a. Fordeling av areal på udyrkbare undergrunn.

Fylke/landsdel	Inventert myrareal i dekar							
	Dybde mindre enn 2 m			Dybde større enn 2 m			I alt	
	Stein	Fjell	I alt	Stein	Fjell	I alt	Stein	Fjell
Østfold	341	1 364	1 705	394	2 162	2 556	735	3 526
Akershus	1 817	662	2 479	1 306	504	1 810	3 123	1 166
Hedmark	12 406	589	12 995	6 187	671	6 858	18 593	1 260
Oppland	1 666	1 104	2 770	925	936	1 861	2 591	2 040
Buskerud	82	336	418	90	330	420	172	666
Rogaland	915	620	1 535	325	210	535	1 240	830
Hordaland	516	6 113	6 629	521	6 020	6 541	1 037	12 133
Sogn og Fjordane	870	3 930	4 800	25	2 190	2 215	895	6 120
Møre og Romsdal	21 595	34 015	55 610	1 700	38 730	40 430	23 295	72 745
Sør-Trøndelag	4 280	19 485	23 765	1 355	4 185	5 540	5 635	23 670
Nord-Trøndelag	7 165	7 632	14 797	512	1 113	1 625	7 677	8 745
Nordland	12 110	7 845	19 955	760	3 260	4 020	12 870	11 105
Troms	860	955	1 810	–	–	–	860	950
Finnmark	1 784	20	1 804	–	–	–	1 784	20
Østlandet	16 312	4 055	20 367	8 902	4 603	13 505	25 214	8 658
Vestlandet	23 896	44 678	68 574	2 571	47 150	49 721	26 467	91 828
Trøndelag	11 445	27 117	38 562	1 867	5 298	7 165	13 312	32 415
Nord-Norge	14 754	8 815	23 569	760	3 260	4 020	15 514	12 075
I alt	66 407	84 665	151 072	14 100	60 311	74 411	80 507	144 976

Tabell 3 b. Prosentisk fordeling av areal på udyrkbare undergrunn.

Fylke/landsdel	Inventert myrareal i prosent								
	Dybde mindre enn 2 m			Dybde større enn 2 m			I alt		
	Stein	Fjell	I alt	Stein	Fjell	I alt	Stein	Fjell	
Østfold	8,0	32,1	40,1	9,2	50,7	59,9	17,2	82,8	
Akershus	42,4	15,4	57,8	30,4	11,8	42,2	72,8	27,2	
Hedmark	62,5	3,0	65,5	31,2	3,3	34,5	93,7	6,3	
Oppland	36,0	23,8	59,8	20,0	20,2	40,2	56,0	44,0	
Buskerud	9,8	40,1	49,9	10,7	39,4	50,1	20,5	79,5	
Rogaland	44,2	30,0	74,2	15,7	10,1	25,8	59,9	40,1	
Hordaland	3,9	46,4	50,3	4,0	45,7	49,7	7,9	92,1	
Sogn og Fjordane	12,4	56,0	68,4	0,4	31,2	31,6	12,8	87,2	
Møre og Romsdal	22,5	35,4	57,9	1,8	40,3	42,1	24,3	75,7	
Sør-Trøndelag	14,6	66,5	81,1	4,6	14,3	18,9	19,2	80,8	
Nord-Trøndelag	43,6	46,5	90,1	3,1	6,8	9,9	46,7	53,5	
Nordland	50,5	32,7	83,2	3,2	13,6	16,8	53,7	46,3	
Troms	47,5	52,5	100,0	–	–	–	47,5	52,5	
Finnmark	98,9	1,1	100,0	–	–	–	98,9	1,1	
Østlandet	48,1	12,0	60,1	26,3	13,6	39,9	74,5	25,5	
Vestlandet	20,2	37,8	58,0	2,1	39,9	42,0	22,4	77,6	
Trøndelag	25,0	59,3	84,3	4,1	11,6	15,7	29,1	70,9	
Nord-Norge	53,4	32,0	85,4	2,8	11,8	14,6	56,2	43,8	
I alt	29,45	37,55	67,00	6,25	26,75	33,00	35,70	64,30	

Tabell 4 a. Fordeling av areal etter høyde over havet.

Fylke/landsdel	Inventert myrareal i dekar						
	I høyde over havet i 100 m						
	I alt	0 – 1	1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 8	Over 8
Østfold	22 097	163	20 204	1 730	–	–	–
Akershus	21 647	–	777	490	8 777	11 603	–
Hedmark	341 428	–	2 457	22 669	89 264	211 152	15 886
Oppland	44 759	–	291	668	12 018	31 720	62
Buskerud	2 351	–	645	321	–	1 385	–
Rogaland	5 480	5 365	115	–	–	–	–
Hordaland	30 230	29 870	360	–	–	–	–
Sogn og Fjordane	34 960	13 125	2 980	9 730	9 125	–	–
Møre og Romsdal	285 005	220 265	21 335	31 045	11 250	1 110	–
Sør-Trøndelag	96 182	65 899	13 815	12 471	3 997	–	–
Nord-Trøndelag	78 946	35 615	12 356	25 895	5 080	–	–
Nordland	496 988	471 116	8 605	7 632	8 935	700	–
Troms	25 930	15 760	7 280	2 890	–	–	–
Finmark	42 420	42 380	40	–	–	–	–
Østlandet	432 282	163	24 374	25 878	110 059	255 860	15 948
Vestlandet	355 675	268 625	24 790	40 775	20 375	1 110	–
Trøndelag	175 128	101 514	26 171	38 366	9 077	–	–
Nord-Norge	565 338	529 256	15 925	10 522	8 935	700	–
I alt	1 528 423	899 558	91 260	115 541	148 446	257 670	15 948

Tabell 4 b. Prosentisk fordeling av areal etter høyde over havet.

Fylke/landsdel	Inventert myrareal i prosent						
	I alt	I høyde over havet i 100 m					
		0 – 1	1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 8	Over 8
Østfold	100	0,7	91,5	7,8	–	–	–
Akershus	100	–	3,6	2,3	40,5	53,6	–
Hedmark	100	–	0,7	6,6	26,1	61,9	4,7
Oppland	100	–	0,6	1,5	26,9	70,9	0,1
Buskerud	100	–	31,8	15,8	–	52,4	–
Rogaland	100	97,9	2,1	–	–	–	–
Hordaland	100	98,8	1,2	–	–	–	–
Sogn og Fjordane	100	37,5	8,5	27,8	26,2	–	–
Møre og Romsdal	100	77,3	7,5	10,8	4,0	0,4	–
Sør-Trøndelag	100	68,5	14,4	13,0	4,1	–	–
Nord-Trøndelag	100	45,1	15,7	32,8	6,4	–	–
Nordland	100	94,8	1,7	1,5	1,8	0,2	–
Troms	100	60,8	28,1	11,1	–	–	–
Finnmark	100	99,9	0,1	–	–	–	–
Østlandet	100	–	5,6	6,0	25,5	59,2	3,7
Vestlandet	100	75,5	7,0	11,5	5,7	0,3	–
Trøndelag	100	58,0	14,9	21,9	5,2	–	–
Nord-Norge	100	93,6	2,8	1,9	1,5	0,2	–
I alt	100	58,86	5,97	7,55	9,72	16,86	1,04

Tabell 5. Oppgave over beregnede torvmasser og gjennomsnittsdybder.

Fylke/landsdel	Total torvmasse i mill. m ³ (råtorv)					Gjennomsnittsdybde
	Med torvlag					
	< 1 m	1 – 2 m	2 – 4 m	> 4 m	I alt	
Østfold	1,202	7,530	33,540	20,240	62,512	2,8
Akershus	2,632	14,410	18,972	8,195	44,209	2,0
Hedmark	24,575	185,637	463,419	126,945	800,576	2,3
Oppland	3,591	21,414	60,282	24,320	109,607	2,4
Buskerud	0,330	1,620	1,749	0,905	4,604	2,0
Rogaland	0,749	3,108	5,358	2,350	11,565	2,1
Hordaland	2,438	13,334	43,545	15,375	74,692	2,5
Sogn og Fjordane	7,166	20,602	26,715	6,475	60,958	1,7
Møre og Romsdal	56,651	159,638	238,470	59,675	514,434	1,8
Sør-Trøndelag	15,730	51,308	100,818	20,860	188,716	2,0
Nord-Trøndelag	8,572	43,774	101,784	13,235	167,365	2,1
Nordland	81,264	336,873	420,300	38,642	877,079	1,8
Troms	9,919	14,340	2,880	0,700	27,839	1,1
Finmark	5,304	29,400	40,500	5,800	81,004	1,9
Østlandet	32,330	230,611	577,962	180,605	1 021,508	2,36
Vestlandet	67,004	196,682	314,088	83,875	661,649	1,86
Trøndelag	24,302	95,082	202,602	34,095	356,081	2,03
Nord-Norge	96,487	380,613	463,680	45,142	985,922	1,74
I alt	220,123	902,988	1,558,332	343,717	3 025,160	1,98